

Értelmények

...ros főispánja, min...
...nybiztos, értesít...
...10.000...
...= 39 billió

Világ proletáriai egyesületek!

NÉPLAP

Ára 10.000 adópengő
= 39 billió
Minden dolgozó részére azonnali
segély kiutalását kéri
a Szakszervezeti Tanács!

A MAGYAR KOMMUNISTA PÁRT KELETMAGYARORSZÁGI LAPJA

III. ÉVFOLYAM, 147. SZÁM

1946 JÚLIUS 6, SZOMBAT

A kisemberek százada Július 15-től fokozatosan forgalomba kerül A FORINT

„Ez a század a kisemberek szá-
zada” — mondotta Rákosi elvtárs
a szerdai iparos-kereskedőnag-
gyűlésen. — „A Kommunista Párt
a kisemberek pártja, a munkásság,
a parasztság, a haladó értelmiség,
a kisiparosok és kiskereskedők
pártja. Azt akarjuk, hogy ezek le-
gyen a század és ezek legyen az
ország.”

Rákosi elvtárs szavai választ ad-
nak azokra a mesterkedésekre, me-
lyekkel a politika rablóvágjai
unos-untaian szembe akarják állí-
tani az egyik dolgozó réteget a má-
sikkal.

Ezek a próbálkozások egyáltalán
nem újak előttünk. A felszabadulás
óta már számtalan esetben próbál-
ták egyesek egymásra uszítani a
munkásságot és a parasztságot és
nem vitás, hogyha ezek a kísérlete-
zések sikerrel jártak volna, annak
hasznát nem az egyik vagy másik
hatalmas dolgozó réteg, hanem a
politikai és gazdasági kalandorok
látják volna.

Az infláció-szülte elkeseredést ki-
használva, most a becsületesen dol-
gozó kiskereskedő- és kisiparos-
rétegre próbálják uszítani a többi
dolgozót. „Elterelő hadműveletnek”
nevezhetjük ezt a manővert, hiszen
a haszonra leső, prédaéhes spekulá-
ciós nagytőke szívesen állítana ma-
ga helyett másik bünbakot. Ez a
spekulációs nagytőke szívesen látná,
ha a dolgozók elkeseredése nem
ellenük, hanem a kiskereskedők
és kisiparosok ellen irányulna, —
az ellen a réteg ellen, amely a leg-
nehézebb körülmények között is be-
csületesen munkával és magyar de-
mokráciával vélelt hittel állta meg
helyét.

Rákosi elvtárs nyílt és világos
szavakkal foglalt állást a kisiparos-
ok és kiskereskedők jogai, létérde-
kei mellett. A Magyar Kommunista
Párt nem ismer különbséget dol-
gozó és dolgozó között. Legyen az
ipari munkás, paraszt, értelmiségi,
kisiparos, vagy kiskereskedő: ha
becsületesen munkával szolgálja a
demokráciát, helye és joga van eb-
ben az országban.

A kisiparos- és kiskereskedő-
társadalom komoly eredményeket
váltott magának fiatal demokrá-
ciánkban. Ott voltak az iparosok és
kereskedők a magyar demokrácia
valamennyi komoly és kemény küz-
delmében. Ott voltak, amikor a há-
nyászokon kellett segíteni, amikor
a hídszaka munkáit kellett ruhá-
zattal és élelemmel segíteni s hisz-
szük, hogy ott lesznek az elkövet-
kezendő küzdelmekben is.

A magyar kisiparosok és kiske-
reskedők megtalálták helyüket a
demokráciában. Jól tudják, hogy
sorsuk és osztályhelyzetük nem a
munka nélkül élő nagytőkék
mellé állítja őket, hanem a többi
dolgozó rétegek, a munkások, pa-
rasztlak és haladó értelmiségiek
mellé.

A Magyar Kommunista Párt —
mint azt Rákosi elvtárs leszögezte
— a kisemberek életlehetőségéért
és boldogulásáért küzd. S ezek kö-
zött a kisemberek között ott akarja
láttni a kisiparosokat és kiskereske-
dőkét is!

Budapesti értesülés szerint legkésőbb július 15-ig megállapítják a simapengőnek és az adópengőnek a forinthez való viszonyát. Július 15-től kezdve fokozatosan forgalomba kerül a forint.

21 állam vesz részt a békeértekezleten

A július végén megtartandó békeértekezleten előreláthatóan a következő nemzetek vesznek részt: Szovjetunió, Egyesült Államok, Nagybritannia, Kína, Franciaország, Ausztrália, Belgium, Fehér-Orosz-szovjet köztársaság, Brazília, Görögország, Hollandia, India, Kanada, Újzéländ, Norvégia, Lengyel-ország, Ukrajna, Csehszlovákia, Etiópia, Jugoszlávia és a Délafrikai Unió.

Július 29-én kezdődik a békeértekezlet

A külügyminiszterek értekezlete
elfogadta Byrnes tervezetét az
olasz jóvátételről, miután Molotov
bejelentette, hogy a javaslatot el-
fogadja tárgyalási alapul. Az ülésen
Bidaul külügyminiszter elnökölt.
Bidaul július 29-ét, hétfőt javasol-
ta a békeértekezlet napján. Javasl-
atát Bevin, Molotov és Byrnes el-
fogadta. Megállapodtak abban, fel-
kérk helyetteseiket, hogy pénteken
szerkesszék meg a 21 hatalomnak
a békeértekezletre való meghívá-
sát, hogy a meghívókat mihamar-
abb elküldhessék.

A miniszterek ezután az orosz
jóvátételi kérdésekre tértek át.

Molotov ellenezte a három évi jó-
vátételi haladékok, majd ismertet-
te az Olaszországgal szemben tá-
masztott szovjet jóvátételi követel-
éseket.
Bevin a kérdéshez hozzászólvá
helyeselte, hogy a Szovjetunió kap-
jon százmillió dollár értékű jóvá-
tételt, de erősen sikraszállt amel-
lett, hogy Olaszország kapjon 3 évi
fizetési haladékok, minthogy Nagy-
britannia jelenleg segíti az orszá-
got.
Molotov kijelentette, hajlandó
elfogadni a Bevin javasolta pótzá-
radékokat, a 3 pontból álló jóváté-
tel megállapodáshoz, ha a külügy-

miniszterek megállapodnak a kö-
vetkező 3 alapvető pontban:
1. Olaszország 100 millió dollárt
fizet Oroszországnak. 2. Ennek az
összegnek egyrésze a folyó olasz
termelésből kerül ki. 3. A fizetési
időtartamban figyelembe veszik a
fizetési haladékkal szemben emelt
orosz ellenérték.
A külügyminiszteri értekezlet vé-
gül megállapodott az olasz jóváté-
tel kérdésében, csupán a végleges
szövegezés részletekérdéseinek meg-
oldását halasztották el. A döntés
után pénteken délután 7 óráig ha-
lasztották el az ülést.

Gyáván tagadnak a kunmadarasi bünper vádlottai

A budapesti Népbíróság ötös kül-
lönpanácsa pénteken folytatta a
főtárgyalást a kunmadarasi pog-
rom ügyében. A tárgyalás második
napján megkezdtek a vádlottak ki-
hallgatását.

Elsőnek Tóth Zsigmond köny-
yelőt, vezették elő a fogházörök.
Ara a kérdésre, hogy bünös-
nek érzi-e magát, a vádlott kihívó
hangon nemmel válaszolt.

Tóth Zsigmond ezután elmon-
dotta, hogy Csehszlovákiából jött
és először Rajkára ment, ahol ez
év márciusáig tartózkodott, az-
után Kunmadarasra, ahol nagy-
szűlei birtokán dolgozott. A hozzá-
intézet kérdésekre Tóth olyan va-
lószerűen választ ad, amire az
elnök megállapítja, képtelenség,
mire Tóth kihívó hangon így vá-
laszol: Az is képtelenség, hogy én
itt vagyok.

Az erélyes rendreállítás észre-
térli a vádlottat, aki most már
csendesebb hangon mentegetőz-
dik azzal, hogy nagyon ideges. Az
elnök ezután részleteket olvasott
fel Tóth Zsigmondnak a szolnoki
rendőrség előtt tett beismerő vall-
omásából és hogy a kunmadarasi
ifjúság tavaszi tüntetése során tár-
gyalt a „keménykű” tálatembe-
szekkel. Nem emlékszem, hogy ezt
mondtam volna: ideje lenne, hogy
— a kisemberek életlehetőségéért
és boldogulásáért küzd. S ezek kö-
zött a kisemberek között ott akarja
láttni a kisiparosokat és kiskereske-
dőkét is!

seget ő szervezte volna meg. Sze-
rinte néhány levele saját magá-
tól határozta el, hogy északra őrt
áll a tanító lakása előtt.

Ezután a másodrendű vádlott,
Takács Gergely kizsádapárti ál-
tár kihallgatására került sor. Az
elnök vele is újból közölte a vá-
dat, amely szerint a demokratikus
államrend megdöntésére irányuló
mozgalmat kezdeményezett, gyil-
kosságra bujított fel, hűfeleket
ellen igzatott és a demokratikus
államrend alapintézménye ellen
gyűlöletet is szított. Takács Ger-
gely tagadja bünösségét. Megma-
rad amellett, hogy semmiféle moz-
galomban nem vett részt és gyil-
kosságban sem volt része. Az elnök
ezután arra vonatkozóan tett fel
kérdéseket a vádlotthoz, hogy ő
kezdeményezett mozgalmat. Nagy
János érdeklődött.

Takács Gergely előadja, hogy a
Kiszáda Párt gyűlésén megkér-
dezte, ki jön Karczagra? 48-an je-
lentkeztek. A továbbiak során azt
beszélte, hogy miként gyülekezett
össze és hogyan indult el Kunma-
darasról Karczag felé a kb. 300 fő-
ből álló kareag. Azért akartak a
Népbíróságra menni, mert kér-
vényt szándékoztak benyújtani.
Azután arról kezdett beszélni,
Gergelyt, mi történt Kunmadara-
son, hogyan zajlott le az ipartes-
jelletű székházban az újabb gyűlés,
melyen a vádlott megkérdőzte a
tömeget, hogy bünös-e Nagy Já-

nos, vagy sem, ugyanakkor a
közsg zsidó lakosai ellen lázította
a tömeget. A vádlott ismételtlen tar-
gadja, hogy lázított volna, azt is
tagadja, hogy másnap a Piac-téren
uszította volna a tömeget a zsidó
kereskedő ellen.

Az elnök ezután szembesítette a
vádlottat Tóth Zsigmonddal, aki
korábban azt vallotta, hogy Takács
Gergely tett lázító kijelentéseket.
A szembesítés azonban eredmény-
telen maradt. A vádlott továbbra
is tagadott.

A hozzáintézet kérdésekre a
vádlott ismételtlen hangsúlyozta,
hogy a kunmadarasi vérengzésről
s a pogromban való előkészítésről
semmit sem tudott.

Nagy János tanító a harmad-
rendű vádlott, akit a népügyész
a demokratikus államrend alapin-
tézménye ellen elkövetett gyűöl-
ködésre szítás büntetével és a de-
mokratikus államrend megdönté-
sére irányuló mozgalom kezdemé-
nyezésével vádolt meg. Nagy János
szintén tagadta bünösségét. Véde-
kezése szerint a szolnoki internál-
táborból kísérték a karcagi tár-
gyalásra és így nem érintkezhetett
senkivel és nem is lehetett szerepe
a történelkben. Tagadja, hogy tu-
dott volna arról, hogy milyen zsi-
dóellenes hangulat lett úrrá az em-
berekben a karcagi határban. A
május 21-i vérengzéssel kapcsolat-
ban kijelentette, hogy akkoriban
lakásán tartózkodott.

Korlátozások az éttermekben

A közellátásügyi miniszter ren-
delete értelmében a vendéglátó
ipari üzemekben ezentúl legfeljebb
háromféle egytál ételt szabad kö-
szíteni, az étlapon feltüntetni és
kiszolgáltatni. Egy étkezés alkalmá-
val egy személy részére csak egy
adag szolgáltatható ki. Nem esik
korlátozás alá a hús és zsira-
dek felhasználása nélkül készített
salátafélék, valamint a friss és
aszaltgyümölcsök kiszolgálása. A
rendelet megszögöt súlyosan meg-
büntetik.

Könnyítések a nyugdíj kifizetésénél

A postahivataloknál tapasztalható
rendkívül nagy torlódás elkerülése
végett a pénzügyi kormányzat úgy
rendelkezett, hogy a nyugdíjasok
ellátási díjait az esedékességtől
következő bármelyik napon átve-
hessék. Ilyen esetekben a kifizet-
endő összeget az aznapi adópengő
szorzószám alkalmazásával esedé-
kessé vált összeget kell kifizet-
etni.

TANFOLYAM INDUL AZ ÜZEMI BIZOTTSÁGI TAGOK RÉSZÉRE

A Szakszervezeti Tanács megbí-
zásából a Magánalkalmazottak és a
Mérnökök Szakszervezete tanfolya-
mot indít Debrecen összes Üzemi
Bizottságának tagjai részére. —
A tanfolyam már a jövő héten
megindul az Arany János-utcai
Szakszervezeti Székházban, az órák
egyes hétköznapokon lesznek a dél-
utáni órákban. A tanfolyam tár-
gyai a következők: „Az üzem meg-
szervezése mérnöki szemmel”, „Az
üzem ellenőrzése a könyveken ke-
resztül” és „Az üzemi bizottsági
tagok jogai és kötelességei”.

Kiadták a rendeletet az általános iskola továbbfejlesztéséről

A vallás- és közoktatásügyi mi-
niszter július 1-én aláírta az álta-
lános iskola továbbfejlesztése tár-
gyában kiadott rendeletet, amely
szóint 1. az 1946/47. iskolai évtől
kezdődően a gimnáziumok és pol-
gári iskolák II. osztálya helyett az
általános iskola VI. osztályát, 2.
azokban a népiskolákban, amelyek-
ben az 1945/46-os tanévben általá-
nos iskola működött és az I—IV.
osztályban az osztálytanítás, az
V—VI. osztályban pedig a szak-
rendszer szerinti való tanítás sze-
mélyi és tárgyi feltételei megvan-
nak, illetve biztosíthatók, a népis-
kola II—III—IV. osztálya helyett
az általános iskola II—III—IV—
VI. osztályát, 3. azokban a népis-
kolákban, amelyekben az 1945/46.
tanévben általános iskola nem mű-
ködött, de az I—IV. osztályban
osztálytanítás, az V—VI. osztály-
ban pedig szakrendszer szerinti való
tanítás személyi és tárgyi feltételei
megvannak, illetve biztosíthatók, a
népiskolai I—VI. osztálya helyett
az általános iskola I—VI. osztályát
meg kell nyitni.

POLCARMESTER

FELHÍVÁS

...szolgálatosokat felkér-
...árnap reggel 8 órakor a
...közvetlen közlekedési
...szolgálatosok részére
...szolgálatosok részére
...szolgálatosok részére

KRSZIMULTAN IPAROS-KÖRBE

Jenő, a Magyar Saka-
...vidéki főbírára pénte-
...5 órakor az Iparos-
...egében (Gambirinus-pa-
...szimultánú tart. Neve-
...bes. Bárki jelentkezhet.

ZIK MÜSORA

MOZGÓ: Új világsiker:
OLGA, Szerelmes, zenés,
játék. Új amerikai hír-
...ások: 4, háromnegyed 6.
...nap egynegyed 3 óra-

MOZGÓ: A SZERELEM

FA, Amerikai filmcse-
...zerepben: Franne Duane
Montgomery. Előadások:
...egyed 6 és fél 8, vasár-
...nap egynegyed 3

...zetési díj 100.000 billió P.

...szervező és kiadó:

RÁLÓ ISTVÁN,
...szki: HAJDU FERENC,
...ég: Debrecen, Piac-u. 28. sz.
...elet. Telefonszám: 254.
...a „Szabadság” nyomda
...váltatati körforgogépén.
...4/a, Csapó-utca 62. sz.
...lóg nyomdaigazgató:
...MÉNÉS JÁNOS.

BEK 16.

kedvezmény

Vallvatta 20.000 adópengő-
...ért, órnák, rövidárú ol-
...ón, előrajzolás: „Favorit”
...Csapó-u. 24. Sz. 378

Darabos és oltótmész,
...cement, folyamomok, te-
...tőcserep, hátránytalan
...igénylés nélkül kapható.
...Katz mérsékelt, Szoboszlai-
...út 4/a, Csapó-utca 62. sz.
...Telefon 514. Sz. 366

Szappannak való zsír és
...olajat szappanra átcse-
...Pál János szappanos mee-
...ter, Kőlcsey-u. 8 Sz. 392

Aranyat, ezüstöt, bril-
...liánst, órákat, ékszert ve-
...szek. Schifmann úras, Ha-
...van-utca 6. Sz. 393

Reklamét adók zsebré-
...mésze, lézért és tázféért.
...Péterfia-utca 26. 16

A telektulajdonosok nem kötelesek a földadót természetben fizetni

A Közigazgatási Bizottság ülésén felmerült az a kérdés, hogy mivel a földadót bűzában kell beszolgáltatni, a pénzügyigazgatóság egyes telektulajdonosokra is bűzában vette ki a földadót. Vég Dezső elvtárs, polgármesterhelyettes is a legélesebben tiltakozott az ilyen módszer ellen, mert — mint mondotta — itt Debreczen számos kisembernek van kistelke és háza, akik egyáltalán nem termelnek semmit, tehát teljesen méltánytalan, hogy földadójukat természetben röjjiák le. Dr. Csire pénzügyigazgató válaszul a kérdésekre, bejelentette, hogy 600 négyszögölnél kisebb telkek mentesek a rendelkezés alól, bár egyes nagyobb telkek, ahol nem termelnek semmit, szintén mentesíthetők. Bejelentette, hogy intézked

dett az adóügyek körüli visszacsúszások megszüntetésére és nem fog többé előfordulni, hogy a postahivatalnál nem áll elegendő adójege a közönség rendelkezésére. Közölte azt is, hogy a miniszteri rendelet értelmében adójegeggyel és adóbélyeggel lehet befizetni a közmunkaváltást. Meg kell jegyezzük, hogy az utóbbi időben több alkalommal előfordult, hogy a vásárló közönség nem tudott adójegehez hozzájutni, ugyanakkor lelkiismeretlen fizetők összevásárolták halomszámra az adójegeket és megfelelő haszonnal árusították. Feltétlenül kívánatos, hogy az újonnan felállított gazdasági rendőrség ebben az irányban is tegye meg a megfelelő ellenintézkedéseket.

A közmunkaváltás csekélynek bizonyul az építkezések fenntartására

Kulenda Lóránt műszaki tanácsos a Közigazgatási Bizottság ülésén ismertette június havi jelentését. A magánépítések helyreállítását teljes a stagnálás, a középületeknél is megszűnt az utóbbi héten az építkezés. Az összes építőanyagok a város rendelkezésére állanak, azonban pénzügyi hiány miatt a műszaki ügyosztály

kénytelen volt beszüntetni a munkát. A közmunkaváltás, amelyet az újépítés költségeire fordítanak, havonta mindössze 110 millió adópengő és ez elenyészően csekély összeg az építkezések huzamos fenntartására. Ennek ellenére a jövő héten, ha kismértékben is, ismét megindulnak bizonyos középületek helyreállítási munkálatai.

Balogh főispán válasza a „Debreczen“ rágalmaira

A „Debreczen“ július hó 4-i számaiban „Közbeszólás“ formájában kifogás tárgyává tették a mostani negyedévi orosz jóvátelet beszolgáltatás elosztása. A tárgyi igazság kedvéért meg kell jegyeznem a következőket:

A Vörös Hadsereg központi elöljáróság szabályozásáról szóló 10.330/1946. K. M. rendelet előírja, hogy a közzéadási miniszter által a megyékre kivetett kontingenst az egyes községek között a közzéadási kormánybiztos osztja meg. E megosztás a kormánybiztos diszkrecionális joga. E negyedévi megosztásnál is ezt az elvet követtem. A községek és megyei városok vezetői az értekezleten oda nyilatkoztak, hogy a szarvasmarhakiivetést szántóterület után kell megjelteni. Az elvet általánosságban el is fogadták, azonban Hajdúsámson és néhány aszállykárt szenvedett és a visszavonulási útvonalba eső község méréséklést kért. Így kapott méréséklést Hajdúsámson (1945. évi erős igénybevétel), Tetétlen, Nádudvar, Balmaújváros (aszály és jöghár), Püspökladány (visszavonulási állomás) 2—5 mázsa hús súlyméréséklést. Az így fentmaradó 12 mázsa hús súlyát a többi községekre kellett hárítani. Az elosztás rendeletben szabályozott jogom lévén, elsősorban azokat a községeket terheltem meg vele, amelyek az elmúlt év folyamán egyben-másban a beszolgáltatásnak nem tettek eleget. Mivel Mikepéres az elmúlt esztendőben a kenyérgabona- és kukorica-beszolgáltatásnak átlagosan 120%-ban tett

ből pedig egyáltalán ki sem vette a részét, egy liter hivatalos tejbe nem szolgáltatott ebben az esztendőben, a többi beszolgáltatásnak rendszeresen eleget tevő községekkel szemben lett volna méltánytalanság, ha az így keletkező súlyhiányt rájuk hárítottam volna.

A vonatkozó közzéadási miniszteri rendelet is előírja, de rendelkezéseimben nyomatékosan felhívtam a községi előjáróságot, hogy a hűsbeszolgáltatásnál elsősorban azokat a szarvasmarhákat vegyék igénybe, amelyek után tejbeszolgáltatást a tulajdonosok nem teljesítették. Kollektív felelősségrevonásról nincs szó, legfeljebb a beszolgáltatásnak rendszeresen eleget tevő községek iránti méltányosságokról. Ezt pedig az igazság és a terhek viselésében való egyenlő részesedés érdekében vállalni kell.

Pártördek érvényesítéséről nincs szó, előttem tisztán a vármegye egyéb községei által teljesített kimutatások fekédték és ennek az alapján történt a méréséklés, illetőleg a kontingens megállapítása. A cikknek az az állítása, hogy a tejbeszolgáltatást elmulasztó községek kontingensét 90%-kal felemeltem, valótlan, kijelentésem félreértése és az informátor által tett céltuzatos ferdítés. Egyéb iránt ezt az elvet — a néhány beszolgáltatást hanyagul teljesítő község kivételével — az értekezlet többi községei mindnyájan elfogadták.

Balogh István főispán.

Ellentmondásokba keverednek a vádlottak, szadista kegyetlenségekről vallanak a tanúk

Lunka Péter és Soós Márton népbirósági tárgyalásán

Tegnap délelőtti kezdte meg az Arany Bikában a Népbiróság Tomola tanácsa Lunka Péternek, a beszállás hóhér-keretlegénynek és parancsnokának, Soós Márton berettyóújfalusi tanárnak háborús bűnügyét.

A nagyszámban összegyűlt hallgatóság hangos fújással, ökölrázással fogadja a szuronys foházórók kísérefében elővezetett Lunkát és Soóst.

A népbüvészség Lunka Péter 54 éves liszálkói lakos kömüves, volt esendőrtörzsörmesterét azzal vádolja, hogy a munkaszolgálatosokkal kegyetlenkedett, vadállati módon kínoztá őket. Egy esetben Novi-Oszkolban a 106/8. munkaszádot negyven fokos hidegben órákig esuklőztatta azzal a jelszóval, hogy egy kis lelkigyakorlatot tart a zsidóknak. Ezután a munkaszolgálatosokat motózással emélen meztelenre verékötötte, ütötte, verte, rugta őket, összeszedte tőlük gyűrűiket s azzal fenyegetőzött, hogy ha egy percen belül nem jessz nála valamennyi gyűrű, akkor levágja az illető ujját. Valóban bele is szúrt egyik munkaszolgálatos kezébe, aki nem tudta elég gyorsan lehúzni gyűrűjét. A félholtravert munkaszolgálatosokat szét-szört papuszkegeken futtatta. Közben a sorfalat álló esendőrók puskatussal verték a szerencsétleneket. Több munkaszolgálatos, így Ujlmann Gyula, Hoffmann Mihály és David Zoltán kínzásai következtében meghalt. A következő napi menetelés során kb. 30—40 embernek is az okozta a halálát, hogy a verés következtében nem tudtak a csapatall együtt menetelni s így megfagytak a hóban. Tiszálkókn dísekedett azzal, hogy partizánokat és orosz polgári személyeket gyilkolt meg.

Hasonlóak a vádak Soós Márton 32 éves berettyóújfalusi lakos polgári iskolai tanár, tartalékos zászlós ellen. Soós a muszokat botlall ütötte-verte. Egy esetben Kovács Imre nevű musz úvegívógóval orrbaszurta úgy, hogy orrán-száján eleredt a vér, majd két órára kikötötte.

A vádakat felolvasása közben percekig tartó fújolás tör ki. Néhány ember szóváltásban keveredik egy Berettyóújfaluból bejött mentőtanúval, mire olyan botrány keletkezik, hogy csak a rendőrség közbelépése akadályozza meg a tetelgességet.

Lunka kihallgatása során tagadja bűnösségét. Később azután beismeri, hogy Szegeti esendőrtörbádnagy parancsára gyűrűket kért a munkaszolgálatosoktól, mire azok 14 gyűrűt adtak át neki. Ezek közül nyolc hazaküldött, tízet pedig Soós zászlósának adott át azzal, hogy továbbítsa Szegetnek. A motózássban nem vett részt, csak az ajtóban állt őrt.

Soós Márton is ártatlannak érzi magát. Azt állítja, hogy egy alkalommal jelen volt ugyan motózással, de senkihez nem nyúlt. A gyűrűkről semmit sem akar tudni. Drámai pillanatok következnek ezután: a két gyilkost szembebitik egymással. Lunka a szemébe mondja Soósnak, hogy 10 aranygyűrűt adott át neki, de Soós sem-

mire sem emlékszik. A motózáss időpontjánál Lunka 1943 január 12-ét jelöli meg. Soós viszont azt állítja, hogy ebben az időben már nem is volt Novi-Oszkolban.

Az első tanu Straussman Sajamon felismeri Lunka Péterét és Soós Mártont, elmondja a motózáss és a gyűrűrablás részleteit, majd arról beszél, hogy David Zoltán a bántalmazásokba halt bele.

Döntő jelentőségű Glück Márton vallomása. Glück 1945-ben Be-

rettyóújfaluban a Weiss-Féje ékszerüzletben felismerte saját gyűrűjét, amit Lunka 1943-ban vett el tőle. Megtudta, hogy a gyűrűt Soós Márton adta el az ékszerésznek. Soós ekkor azt állítja, hogy a gyűrűt egy ismeretlen katonától kapta Ukrajnában.

Valamennyi tanu felismeri Lunkát, mint az állati kegyetlenségek elkövetőjét s nagy részük eskü alatt vallja, hogy Soós is botlall ütötte-verte őket. Egyik tanu elmondja, hogy Soós egyszer azt ordította nekik: „Azért jöttünk ide, hogy tiéket Szállalal együtt megöljünk. Nem lesz többé 1919.“ A tanuk kihallgatása a késő esti órákig tartott s a Népbiróság tárgyalás folytatását ma reggelre tüzte ki.

Kedvező az idő az aratásra

Vigh István gazdasági főfelügyelő június hónapról szóló szakjelentésében beszámolt arról, hogy június második felében az időjárás igen kedvezőtlen volt a kapásokra. Ha tovább is ilyen marad az időjárás, gyenge kukorica-termés várható. Az aratásra az idő igen kedvező. Őszi bűzából 50 százalékos, őszi árpából 100 százalék, rozsából

90 százalék, tavaszi bűzából 40 százalék, borsóból 75 százalék van learatva. Debreczenben elegendő eséplőgép van, azonban üzemi-anaghiány mutatkozik BB olajban és gőzhengerolajban, mert ezekből csak a meginduláshoz áll minimális mennyiség a rendelkezésre.

Lévay úr ismét porondra lép

Tegnap délelőtti a városi Közigazgatási Bizottság ülésén váratlanul megjelent dr. Lévay Zoltán nemzeti gyűlési képviselő, a Közigazgatási Bizottság tagja. Köztudomású hogy dr. Lévay azok között a képviselők között volt, akiket a Független Kisgazda Párt a Baloldali Blokk ultimátumának hatására kizárt sorából. A Kisgazda Párt központja annakidején kötelezte a vidéki szervezeteket, hogy nevezettek szintén zárja ki. A Kisgazda Párt debreceni szervezete annakidején bejelentette a debreceni munkáspárlóknak, hogy a kizárást megejtette és nevezettek minden testületből hivatalosan visszahívta.

Végh Dezső elvtárs, polgármesterhelyettes, a Közigazgatási Bizottság elnöke bejelentette, hogy kifogás merült fel dr. Lévay Zoltánnak a KB ülésén való részvételé ellen. Dr. Lévay Zoltán válaszul Végh Dezső elvtárs bejelentésére, igen meglepő dolgokat közölt a bizottsággal. Közölte, hogy csak az újságokból értesült arról, hogy személyével kapcsolatosan a Kisgazda Párt állást foglalt, őt azonban egyetlen párt és egyetlen hivatalos szerv sem értesítette és senki sem kérte arra fel, hogy eddigi közéleti működését, amelyet a Független Kisgazda Párt nevében végzett, szüntesse meg. Amíg a mandátuma le nem jár, törvény által biztosított joga van a bizottságban helyet foglalni.

Dr. Erdős Imre beismerte, hogy jogilag dr. Lévaynak tökéletesen igaza van, azonban a kérdésnek van egy etikai oldala is. Lévayt a Kisgazda Párt küldte be a törvényhatóságba, ha a Független Kisgazda Pártnak nincs kifogása az ellen, hogy továbbra is benn maradjon, a többi pártok ebbe pillanatnyilag nem szólhatnak bele. De ha a Független Kisgazda Pártnak ez ellen kifogása van, akkor dr. Lévay erkölcsi könszer elé van állítva, hogy lemond-e, vagy nem. Dr. Lévay ismételtlen bejelentette, hogy a Független Kisgazda Párt hozzá semmilyen felhívással nem fordult, tehát további működése ellen kifogást nem emelt.

Nem kívánunk részletesen foglalkozni azzal a sajnálatos ténnyel, hogy dr. Lévay Zoltán, a debreceni jobboldal egyik eminens képviselője, ismét szőhoz jutott a város törvényhatósági testületében. Minden esetre a Független Kisgazda Pártnak kell tisztáznia, hogy megfelelő-e a valóságnak az, amit dr. Lévay Zoltán mondott, tehát, hogy Lévayt nem hívta vissza a Független Kisgazda Párt, ami egyértelmű azzal, hogy valójában nem is zárták ki a pártból.

Mezőgazdasági Szövetkezeti Központ M. Sz.

a 2330/1946. M. E. sz. rendelet alapján megalakult a Futura, a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, a Hangya egy részének és a Terményhivatalnak egybeolvadásából. A szövetkezet egyrészt az a hivatalos szerv, amely a Közzéadási Minisztérium megbízásából a kijelölt terménykereskedők működését irányítja és ellenőrzi, másrészt a terményértékesítés terén közvetlen vásárlások útján áll a termelők rendelkezésére.

Debreceni Kirendeltsége

is megkezdte működését Piac-utca 69. szám alatt, a volt Terményhivatal helyiségében. Telefon 427. Hivatalos órák 9—13 óráig.

Ezúton is kérjük a kijelölt kereskedőket, hogy új nyomtatványokért a legsürgősebben jelentkezzenek.

MINDEN D

A Szakszerveés és bérek nagyarány határozta, hogy a G órára eső bérösszeg az üzemek igénylése kerülőket, feketézöke elvégzésére.

Sürgös i

A Közigazgatási B Kövöndy rendőrelvező a debreceni rendőrkü ahus havi jelentését, kössága június 30-á a létszám 98 szemő A politikai rendőrső vett őrizetbe, 5-öt in helyeztek rendőri A debreceni rendő létszám 456.

Kállai Sándor elv tag hozzászóva a ro hez, a leghatározottab lentette ki, hogy a annyira elszaporodta hogy a Debreceni krumplitermésnek 50 lopták. Ma már egy tési forrásává vált a ennek megállítását e biztosítva a rendő A Földmunkás Szak

A közzéadási felü ről Kerekes közellő mertette a felügyelő jelentéső és beje július 14. után nem bona a felügyelőség Debrecen és Hajdú lanjai számára.

Kállai Sándor elv

Cserekeres pénzszük

Tegnap tovább szüke Debreczenben Bank a délelőtti fo lül fél vagon bankj de még ez sem szükségletét. Dicső Banknak, hogy el gondoskodott, hogy rendszeren megkapha letményeit. Először főnyi MÁV-alkalm adták ki, azután munkásait, nagysá A fizetésekre szüks 100%-os biztosítan néhány kisebb üzem kielégítetlen. De m dapestről a szük Tekintve, hogy a t szöge az adópengő kedik, ezeket a r éri semmi károsod Nagyobb bajok v con, aminek oka m teki szokásos kis

SOKONAI-

Szombaton este 7

A kis Vidám o

Szombaton délt

Ludas A fővárosi gye elöad

A legújabb rendeleteknek megfelelő bejelentés az általános kereseti adóhoz és forgalmi adóbevallás már kapható a Szabadság nyomdában Bajcsy-Zsilinszky-utca 16. szám alatt

Divatcipőt Vágó Zoltán cipőüzletéből Piac-u. 38. Széchenyi-utca sarak

Debreceni Kirendeltsége is megkezdte működését Piac-utca 69. szám alatt, a volt Terményhivatal helyiségében. Telefon 427. Hivatalos órák 9—13 óráig. Ezúton is kérjük a kijelölt kereskedőket, hogy új nyomtatványokért a legsürgősebben jelentkezzenek.

MINDEN DOLGOZÓ RÉSZÉRE azonnali segély kiutalását kéri a Szakszervezeti Tanács

A Szakszervezeti Tanács pénteken megtartott ülésén Kossa István főtitkár előterjesztést tett az árak és bérek nagyarányú emelésének kiegyenlítésére. A javaslatnak megfelelően a Szakszervezeti Tanács elhatározta, hogy a Gazdasági Főtanácshoz fordul és kéri minden dolgozó részére azonnali segélyként 48 órára eső bérösszeg haladéktalan kiutalását. A Szakszervezeti Tanács ezenkívül hozzájárult ahhoz, hogy az üzemek igényléseikkel a főváros 9. ügyosztályához forduljanak és rendőri felügyelet alatt álló munkakerülők, feketézőket kérjenek rendelkezésre bocsátani a romeltakarítás, vagy az üzem körüli munkák elvégzésére.

Sürgős intézkedésre van szükség a mezei lopások megszüntetésére

A Közigazgatási Bizottság ülésén Kövendi rendőrezredez ismertette a debreceni rendőrkapitányság június havi jelentését. Debrecen lakossága június 30-án 130.008 fő, a létszám 98 személyel csökkent. A politikai rendőrség 37 embert vett örökbe, 5-öt internált és 8-at helyeztek rendőri felügyelet alá. A debreceni rendőrszemélyzeti létszám 456.
Kállai Sándor elvtárs, bizottsági tag hozzászólva a rendőri jelentéshez, a leghatározottabb hangon jelentette ki, hogy a mezei tolvajok annyira elszaporodtak Debrecenben, hogy a Debrecenhez közelfekvő krumplitermésnek 50%-át már ellopták. Ma már egy réteg megélhetési forrásává vált a mezei lopás és ennek megszüntetéséig eddig nem látta biztosítva a rendőrség részéről. A Földmunkás Szakszervezet fog-

lalkozott a kérdéssel és a termelők már nem képesek elkeseredésüket letompítani és a legerélyesebb rendszabályokat kívánják alkalmaztatni a mezei tolvajok ellen. Ha volt ürítési akció, akkor mi felállítjuk a parasztszöveteket és megtoroljuk a parasztság ellen elkövetett ilyen mértékű bűntetteket. Részleteket olvasott fel egy lapból, amely megírta, hogy Győrben a kalászosokat is lopják már és ezért bizonyos területekre közlekedési tilalmat rendeltek el az ottani hatóságok. Felszólítja a rendőrhatalmat, hogy a legszigorúbb formában lépjenek fel, általános újrátörvényt küldjenek ki a mezőkre és igazoltságát az ott cselezőket. Kállai elvtárs végül a leghatározottabb formában követelte, hogy terjesszék ki a statáriumot a mezei tolvajokra is.

Végh Dezső elvtárs teljes egészében aláírt és aláírta Kállai elvtárs felszólalását, hibáztatta a bíróságot, hogy a régi törvények alapján nevétségesen enyhé büntetést rónak ki a mezei tolvajokra.

Kövendi alezredez bejelentette, hogy a debreceni rendőrség személyzeti létszáma nem engedi meg a mezei járőrök megsokszorosítását, de ígéretet tett, hogy a rendőrhatalom részéről mindent el fognak követni a mezei lopások megszüntetésére.

Valóban hihetetlenül elszaporodtak az utóbbi napokban és hetekben a mezei tolvajok, az ellenük való harc intézményes megoldásokat követel, egyáltalán nem fogadjuk fel mellékkérdésnek, mert a termelésben komoly akadályokat idézhet elő.

Leváltják a kifogás alá eső B-listázó kiküldötteket

A Szakszervezeti Tanács főtitkára, Kossa István és Piros László főtitkárhelyettes, valamint a Szakszervezeti Tanács elnöke, Kisházi Ödön elnök, Raffkó Anna alelnök és Halász Alfréd küldöttségileg felkeresték esztőlőkön délelőtt Nagy Ferenc miniszterelnököt. A küldöttség tagjai feltárták a miniszterelnök előtt, hogy milyen nyugtalanság uralkodik a munkásság sorában a B-listázás körüli huzavona miatt. És hogy ez, a jelenlegi gazdasági nehézségeket figyelembe véve, mennyire káros. Nagy Ferenc miniszterelnök ígéretet tett arra nézve, hogy a legsürgősebben utasítást ad a B-listázás kitűzött időre való befejezésére. Határozott ígéretet

tett, hogy a kifogás alá eső küldötteket leváltják. A tárgyalások alapján megegyezés jött létre a pénzügyminisztériumi tiszogatásra vonatkozóan.

A Szakszervezeti Tanács kiküldötti szóváltatték még Nagy Ferenc miniszterelnök előtt az adópengő körüli visszasszágokat, amelyekről a miniszterelnök megdöbbenve értesült és ígéretet tett, hogy az illetékes szerveket azonnali utasítással fogja a legerélyesebb intézkedések foganatosítására.

Végül megállapodás jött létre, hogy a szanalásig hátralévő időben a munkabérek az állandó drágulást megfelelően figyelembevéve állapíttassanak meg.

Debrecen szellemi életének vezetői résztvesznek a Magyar-Szovjet Művelődési Társaság kongresszusán

Budapest és az egész ország nagy kulturális megmozdulása lesz a Magyar-Szovjet Művelődési Társaság vasárnap megnyíló kongresszusa. A kongresszuson megjelenik Tildy Zoltán köztársasági elnök, továbbá a magyar kormány összes tagjai, Szombaton este Nagy Ferenc miniszterelnök rendez fogadóestet a kongresszus vendégeinek tiszteletére. Debrecenből népes küldöttség utazott Budapestre, hogy résztvegyen a kongresszus munkájában. Debrecen szellemi és társadalmi életének vezető személyiségeit utasítják el dr. Sántha Kálmán egyetemi tanárral, a Társaság itteni elnökével.

A küldöttség tagjai között találjuk dr. Juhász Ceza egyetemi tanárt, Csillag Miklós kultúrta-nésnököt, az orvoskar részéről dr. Loesl János egyetemi tanárt, dr. Adler Péter, dr. Radó György, dr. Kőrösi László, dr. Mayerosky Klára orvosokat, dr. Lükő Gábor főtitkárt, Fáy Árpádné titkár, dr. Török Károly, Jakusz László, Fekete Andrást, dr. Juhász Izabellát, dr. Asztalos Sándort, Sebástyán Andrást, Pongor évt, Kővári Lászlót és másokat. A Társaság itteni vezetősége a kongresszus munkájáról taggyűlésen fog beszámolni a nyilvánosságnak.

... a Weiss-Féje ék...
... felismerte saját jegy...
... it Lunka 1943-ban...
... Megludta, hogy a...
... Márton adta el az ék...
... ós ekkor azt állítja...
... egy ismeretlen ka...
... Ukrajnában.
... tanu felismeri Lun...
... állati kegyetlenségek...
... nagy részük eskü...
... hogy Soós is botlaj...
... ket. Egyik tanu el...
... Soós egyszer azt or...
... „Azért jöttünk ide...
... Szállonnal együtt...
... sem lesz többé 1919...
... hallgatása a késő esti...
... t s a Népbíróság...
... ytatását ma reggeire

Aratásra
... tavaszi búzából 49...
... sáóból 75 százalék van...
... Debrecenben elegendő...
... n, azonban üzem...
... mutatókhoz BB olaj...
... zshengerekben, mert...
... a meginduláshoz áll...
... ennyiség a rendfjke

andra lép
... szág ülésen váratlanul...
... elő, a Közigazgatási...
... zók között a képvisé...
... t a Baloldali Blokk...
... gazda Párt központja...
... y nevezettek szintén...
... annakidején bejelen...
... ást megejtette és ne...
... vta.

Közigazgatási Bizott...
... dr. Lévy Zoltánnak...
... tian válaszóva Végh...
... at között a bizottságr...
... ról, hogy személyével...
... zomban egyetlen párt...
... ki sem kérte arra fel...
... gellen Kisgazda Párt...
... ma le nem jár, tör...
... yet foglalni.

Lévaynak tökéletesen...
... oldala is. Lévayt a...
... a Független Kisgazda...
... is bean maradjon, a...
... k bele. De ha a Füg...
... akkor dr. Lévy erköl...
... gy nem. Dr. Lévy az...
... da Párt hozzá sem...
... kődése ellen kifogást

a sajnálatos tényvel...
... yik eminens képvisé...
... tesületében. Minden...
... znia, hogy megfelele...
... t, tehát, hogy Lévyat...
... ami egyértelmű azzal,

özpont M. Sz.
... lapján megalakult...
... k Szövetkezete...
... ernényhivatalnak
... hivatalos szerv...
... am megbízásából...
... iködését irányítja...
... értékesítés terén...
... termelők rendel-

ége
... s é t
... a t t,
... gében.
... óráig.
... skedőket, hogy új
... en jelentkezzenek.

Biztosítani kell a cséplőmunkások ellátását

A közéleti felügyelőség részéről Kerekes közéleti előadó ismertette a felügyelőség június havi jelentését és bejelentette, hogy július 14. után nem áll kenyérgabona a felügyelőség rendelkezésére Debrecen és Hajdú megye ellátásánál számára.

Tag kifogásolta, hogy az elmúlt héten a vámőrök malmok pályaudvarra állítottak elő, amire példa nem volt a követelte, hogy a jövőben a vámőrlejt a legszigorúbban ellenőrizzék, nehogy a malmok a lisztet megbamisíthassák. Erélyes támogatást kért a cséplőmunkások ellátásának biztosítá-

sára. Elmondotta, hogy ilyen szomorú helyzetben még soha sem voltak. Olajkintalást kért a részükre és az előcséplésből szerzett gabona vámmentes őrlését.
Kerekes előadó bejelentette, hogy a legújabb miniszteri rendelet szabályozta az előcséplést és ennek őrlését.

Cserekereskedelem, pénzszűke,

Tegnap tovább tartott a pénzszűke Debrecenben. A Nemzeti Bank a délelőtti folyamán körülbelül fél vagon bankjegyet fizetett ki, de még ez sem fedezte a piac szükségletét. Dícséretre válik a Banknak, hogy elsősorban arról gondoskodott, hogy a munkásság rendszeresen megkaphassa hétfélig illetményeit. Először a kb. 20.000 főnyi MÁV-alkalmazott fizetését adták ki, aztán a többi üzem munkásait, nagyság szerint lefelé. A fizetésekre szükséges pénz közel 100%-át biztosítani tudták, csak néhány kisebb üzem igénye maradt kielégítetlen. De máris kérétek Budapestről a szükséges összeget. Tekintve, hogy a munkabérek összege az adópengővel együtt emelkedik, ezeket a munkásokat sem éri semmi károsodás.
Nagyobb bajok voltak már a piacon, aminek oka nagyrészt a pénteki szokásos kis felhozatal, más-

rémhírek a piacon

részt felelőtlen rémhírek terjesztése volt. Nagy volt a kereslet, tehát az eladókban állt feljebb. Többen nem akarták elfogadni a símapengőt, mások az adópengőjegyet sem. Egyre inkább tért szorít a cserekereskedelem: tengeri, só, liszt, tojás a valuták. Egy kg sóért adtak 3 kg meggyet, 1 kg lisztért 3 kg barackot, 2 és fél kg tengeriért 1 kg meggyet. Pénzért árulták az ugor-kát, zöldpaprikát, kalarabót, ebből állt az egész piac. Mára remélhetőleg sokat javult a helyzet.
Az adópengőjegyekről felelőtlen rémhírek terjedtek el, hogy értéket veszítik. Ez zavarta meg leginkább a piacot, hiszen tudjuk, hogy Pesten ezek a jegyek már állandó csereeszközként szerepelnek és pompásan beválnak az új pénzig terjedő néhány hét nehézségeinek az áthidalására. Alighanem céltudatos propagandát kezdtek egyes spekulánsok az adójegy ellen, hogy a megrémült emberektől összevásárolhassák

őket és aztán két nap múlva felárral adjanak túl rajtuk.
Az adójegyekről szóló rémhírek szemeredett hazugságok, az állam ezek értékét magával az adópengővel együtt szavatolja és még augusztus 1. után is elfogadja őket. A pénzromlás utolsó felvonását éljük.
Tíz nap múlva, 15-én már a forinthoz rögzítik az adópengő értékét.

Nem sokáig kell már kitartanunk. De addig is legyünk józanok, ne ülünk fel semmiféle rémhíreken. A símapengő értékét biztosítja az, hogy a bankok most már minden nap este 6 óráig elfogadják adópengőbefutóképpen, az adójegyket pedig, hogy az állam pénztárai fogadják el, még augusztus elseje után is. Semmi ok tehát az idegességre, ne ülünk fel a rémhírterjesztőknek és fegyelmelzen várjuk ki a végét.
Nincs már messze.

SOKONAI-SZÍNHÁZ
Szombaton este 7 órakor
A kis huncut
Vidám operett!
Szombaton délután 4 órakor
Ludas Matyi
A fővárosi gyermekszínház előadása!

Kerékpár, varrógép
porszívógépek és alkatrészek
BLEIER
Eladás, vétel, csere

Rádió, villanyszerelés
és javítás gyorsan és pontosan
VAJDA
HATVAN-UTCA 2. SZ.

Ugorkás üveg,
befőttes üveg,
demizson üveg érkezett
Berger Zsigmond
PIAC-UTCA 58. SZÁM

Tollat, hörcsögbőrt,
vadbőröket, gypjút legmagasabb
napi árban veszek
Szalavetz
Bajcsy-Zsilinszky-utca 35-37. sz.
(volt József királyi herceg-utca.)
Hívásra házhoz megyek

Adózás, könyvelés:
Könyvelési szakiroda.
Vörösmarty-u. 24. Tel.: 117.

ARANY-,
ezüstbevitás
ENGEL ékszerész
a Benyáts árúházában

